

ЗАХТЕВ

ЗА ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Шифра за идентификацију дисертације _____

Шифра УДК (бројчано): 811.111'37'367.633(043.3)

Веб адреса на којој се налази извештај Комисије о урађеној докторској дисертацији: www.filum.kg.ac.rs

ВЕЋУ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Молим да у складу са чл. 30. Закона о високом образовању и чл. 48. Статута Универзитета дате сагласност на извештај комисије о урађеној докторској дисертацији:

Назив дисертације: *Семантика и прагматика предлога у савременом енглеском језику*

Научна област УДК (текст): *Енглески језик и лингвистика*

Ментор: Др Мирјана Мишковић-Луковић, ред. професор, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област *Енглески језик и лингвистика*

Комисија:

Др Тијана Ашић, ред. професор, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу, уже научне области *Француски језик и Теоријске језичке дисциплине*.

Др Савка Благојевић, ред. професор, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, ужа научна област *Англистика*

Др Катарина Расулић, ван. професор, Филолошки факултет Универзитета у Београду, ужа научна област *Англистика*.

Главни допринос дисертације (текст до 100 речи). Докторска дисертација *Семантика и прагматика предлога у савременом енглеском језику* има за циљ да одреди семантичко-прагматичка својства изабране групе предлога у енглеском језику: *over, under, through, around*. Теоријско-методолошки оквир дисертације је заснован на комбиновању теорије релеванције и теорије принципијелне полисемије, што представља својеврсну новину у истраживању предлога као врсте речи. Предлози се анализирају као „про-концепти“ – апстрактне концептуалне схеме које се инференцијално попуњавају у логичкој форми до пуних пропозиционих конституената исказа. Таква анализа омогућава редуцију (семантичке) полисемије предлога, јер се разноликост (прагматичке) употребе инференцијално објашњава. Кандидаткиња је анализирала примере атестиране у корпусу, уочавајући различите прагматичке процесе, међу којима доминира инференцијални процес формирање концепата *ad hoc*. Овај прагматички процес, у ранијим истраживањима, анализиран је на отвореним класама речи, али не и на предлозима, који се сматрају релативно затвореном класом. Кандидаткиња је у анализи предлога разграничила елементе који су семантички кодирани од елемената који се инференцијално изводе у тумачењу исказа. Редуција наводне полисемичности предлога је основни резултат анализе и главни закључак дисертације.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме и име кандидата: Аксић Катарина

Назив завршеног факултета: Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу

Одсек, група, смер: *Енглески језик и књижевност*

Година дипломирања: 2007.

Назив докторског студијског програма: *Наука о језику*

Научно подручје: *Филолошке науке*

Година одбране:

Факултет и место: Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу

Број публикованих радова: (навести рад који се тражи из члана 9. овог правилника): 10 (два у категорији М51, један у категорији М53, три у категорији М14, четири у категорији М45)

- 1) Катарина М. Аксић, Аница Р. Радосављевић (2015) „Једно од значења енглеског предлога *over*“, *Наслеђе*, часопис за књижевност, језик, уметност и културу, Филолошко-уметнички факултет, Универзитет у Крагујевцу, година XII, број 30 (ISSN 1820-1768 / UDK 811.111'367.633 / COBISS.SR-ID 115085068), стр. 177-185. **М51**
- 2) Наталија К. Живковић, Катарина М. Аксић (2011) „Значај употребе типова говора и речи јунака у моделовању стварности и наративном структурирању Андрићевих приповедака *Знакови* и *Затворена врата*“, *Зборник радова*, Филозофски факултет, Пале, број 13 / I (ISSN 1512-5859 / UDK 811.163.41'367.7 / COBISS.BH-ID 7948294), стр. 539-554. **М51**
- 3) Катарина Аксић (2013) „Употреба родно маркираних именица за називе занимања“, *Речи*, Факултет за стране језике, Алфа универзитет у Београду, Београд, година V, бр. 6 (ISSN 1821-0686 / UDK 81'27 / COBISS.SR-ID 155512076), стр. 137-144. **М53**
- 4) Аница Р. Радосављевић, Катарина М. Аксић (2015) „Мотивација и ставови студената србистике и англистике према учењу енглеског језика с освртом на питања интегративности, етноцентризма и страха од асимилације“, *Српски језик – од Вука до данас* (Зборник радова са IX међународног научног скупа *Српски језик, књижевност, уметност* одржаног 24-25. октобра 2014. на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу), књига I, Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултет Крагујевац (ISBN 978-86-85991-79-0 / UDK 811.111'243 159.947.5-057.875 (497.11 Kragujevac) / COBISS.SR-ID 218279692), стр. 407 – 415. **М14**
- 5) Катарина М. Аксић (2014) „Енглески предлог *over* и његови еквиваленти у српском језику“, *Вишезначност у језику* (Зборник радова са VIII међународног научног скупа *Српски језик, књижевност, уметност* одржаног 25-26. октобра 2013. на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу), књига I, Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултет Крагујевац (ISBN 978-86-85991-64-6 / UDK 811.111'367.633:811.163.41'367.633 / COBISS.RS-ID 210700300), стр. 411-420. **М14**
- 6) Катарина М. Аксић (2014) „Елементи језика глобализације у политичком дискурсу Вука Јеремића“, *Наука и глобализација* (Зборник радова са научног скупа одржаног на Филозофском факултету Пале од 17. до 19. маја 2013.),

књига 8, том 1/1, Универзитет у Сарајеву, Филозофски факултет Пале (ISBN 978-99938-47-58-8 / DOI 10.7251/NSFF 1408259A / COBISS.RS-ID 4271640), стр. 259-267. **M14**

- 7) Катарина М. Аксић (2014) „Сличности и разлике принципијелне полисемије и других когнитивнолингвистичких приступа значењу лексема“, *Савремена проучавања језика и књижевности*, (Зборник радова са V научног скупа младих филолога Србије одржаног 30. марта 2013. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу), година V, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац (ISBN 978-86-85991-60-8 / UDK 81'373.42 811.111'373.42 / COBISS.SR-ID 206008588), стр. 153-159. **M45**
- 8) Катарина М. Аксић, Наталија К. Живковић (2013) „Однос лексема и менталних концепата из перспективе теорије релеванције“, *Савремена проучавања језика и књижевности*, (Зборник радова са IV научног скупа младих филолога Србије одржаног 17. марта 2012. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу), година IV, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац (ISBN 978-86-85991-50-9 / UDK 811.163.41'373:159.95 811.111'373:159.95 81'23 / COBISS.SR-ID 197524748), стр. 261-266. **M45**
- 9) Катарина М. Аксић (2012) „Семантичка категоризација глагола са префиксом *раз-* и њихови енглески еквиваленти“, *Савремена проучавања језика и књижевности*, (Зборник радова са III научног скупа младих филолога Србије одржаног 12. марта 2011. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу), година III, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, (ISBN 978-86-85991-39-4 / UDK 811.163.41'373.611 811.163.41'367.625:811.111'367.625 / COBISS.SR-ID 189586188), стр. 481-491. **M45**
- 10) Наталија К. Живковић, Катарина М. Аксић (2012) „Формална семантика неких глаголских времена у српском језику“, *Савремена проучавања језика и књижевности*, (Зборник радова са III научног скупа младих филолога Србије одржаног 12. марта 2011. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу), година III, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац (ISBN 978-86-85991-39-4 / UDK 811.163.41'366.58:81'37 / COBISS.SR-ID 189586188), стр. 213-224. **M45**

Назив и седиште организације у којој је кандидат запослен: Државни универзитет у Новом Пазару

Радно место: асистент за енглески језик

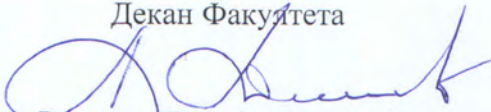
**ПОТВРЂУЈЕМО ДА КАНДИДАТ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ УТВРЂЕНЕ ЧЛ. 30.
ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ЧЛ. 48. СТАТУТА УНИВЕРЗИТЕТА У
КРАГУЈЕВЦУ**

У прилогу вам достављамо:

- извештај Комисије о оцени урађене докторске дисертације
- одлуку Наставно-научног већа ФИЛУМ-а о прихватању извештаја Комисије о урађеној докторској дисертацији

Крагујевац, 11.9.2017.
(место и датум)

Декан Факултета

Радомир Томић, ред. професор

**ФИЛОЛОШКО УМЕТНИЧКИ
ФАКУЛТЕТ - КРАГУЈЕВАЦ**

ПРИЉЕЖНОСТ <u>11. 9. 2017.</u>			
Орг. јед.	Број	Предмет	Вредност
01	3140		

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ОДСЕКА ЗА ФИЛОЛОГИЈУ
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

Наставно-научно веће Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу, на седници одржаној 19. јуна 2017. године (одлука број 01-2396 од 30.06.2017. год.), предложило нас је а Веће за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, на седници одржаној 12. јула 2017. године (одлука IV-02-703/25), именовало у Комисију за оцену и одбрану докторске дисертације *Семантика и прагматика предлога у савременом енглеском језику* Катарине Аксић. Захваљујући се на указаном поверењу, Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

I Опис докторске дисертације

Текст докторске дисертације *Семантика и прагматика предлога у савременом енглеском језику* кандидаткиње Катарине Аксић садржи укупно 210 страница стандардног компјутерског формата (величина слова 12 pt, проред 1,5). Дисертација се састоји из десет текстуалних поглавља и неопходних библиографских поглавља (сажетак на српском и енглеском језику, корпус и литература) који су организовани по следећем редоследу: *Сажетак* (стр. 1-2), *Summary* (3-4), *I Увод* (5-12), *II Предлози као врста речи* (13-24), *III Савремена истраживања предлога* (25-43), *IV Најзначајнија истраживања предлога over, under, through и around* (44-63), *V Теоријски оквир истраживања* (64-90), *VI Предлог over* (91-133), *VII Предлог under* (134-151), *VIII Предлог through* (152-171), *IX Предлог around* (172-188), *X Закључак* (189-198), *Извори корпуса* (199) и *Литература* (200-210).

Увод представља прво текстуално поглавље ове дисертације и у њему се наводе предмет истраживања, циљ истраживања, основне хипотезе, методологија, као и кратак опис корпуса. За предмет истраживања изабрана су семантичка и прагматичка својства четири предлога у енглеском језику – *over, under, through и around*. Предлози се не сматрају семантички празним лексемама (функцијским речима), већ се полази од становишта да они кодирају изванредно концептуални садржај, а један од циљева дисертације је управо одређивање семантички кодираних значењских компоненти, као и оних које су прагматички изведене у реалном времену. Хипотезе које кандидаткиња узима као полазне су следеће: 1) предлози кодирају апстрактне концептуалне схеме, а не пуне концепте; 2) језичка поддетерминација исказа је присутна и на лексичком нивоу; 3) формирање концепата *ad hoc* је најзаступљенији прагматички процес којим се попуњава кодирана схема предлога; 4) *ad hoc* концепти су резултат јединственог интерпретативног процеса; 5) модулација значења се врши кроз интеракцију

лексички кодираних елемената, других концепата кодираних у исказу и контекста. Као битни појмови у анализи наводе се и објашњавају *значење*, *употреба* и *функционални елемент*. Појединачни предлози се анализирају најпре у оквиру физичких, а затим и у апстрактним релацијама.

У другом поглављу, *Предлози као врста речи*, најпре се наводе различите дефиниције предлога, да би се указало на сложеност анализе, нарочито када је у питању значење предлога. Позивајући се на референтне граматике и опште прегледе ове врсте речи (нпр. Кверк *et al.* 1985, Хадлстон и Пулам 2002, Линдстромберг 2010), кандидаткиња је дала осврт на морфолошке и синтаксичке особености предлога, као и детаљнији опис њихових општих семантичких својстава. Наведене су класификације предлога према различитим критеријумима, као и дефиниције ентитета који су предлозима повезани у просторној конфигурацији, а који су у овом истраживању означени терминима *трајектор* и *оријентир*.

У трећем поглављу, *Савремена истраживања предлога*, наводе се најзначајнија истраживања ове врсте речи у српском и енглеском језику, у оквиру структуралистичке лингвистичке традиције и когнитивне лингвистике (Линдквист 1950, 1976, Лич 1969, Бругман 1981/1988, Лејкоф 1987, Боерс 1996 и други). Когнитивна лингвистика је предлоге поставила у фокус интересовања те је, у овом сегменту дисертације, више пажње посвећено когнитивнолингвистичким студијама у којима се предлозима приписује велики број значења организованих у облику значењских мрежа са прототипском структуром. Кандидаткиња излаже резултате и методологију најзначајнијих студија, углавном оних у којима се проучавају предлози *over*, *under*, *through* и *around*.

Четврто поглавље дисертације, *Најзначајнија истраживања предлога over, under, through и around*, детаљније приказује резултате неколико студија чији предмет истраживања су наведени предлози енглеског језика. Наводи се, пре свега, опис семантичких својстава ових предлога у оквиру студија чији су аутори Бугарски 1996, Лејкоф 1987, Тајлер и Еванс 2003, Бошман 2011 и Дјуал 2007. Ова истраживања су узета као репрезентативна из различитих разлога; на пример, нека постулирају неоправдано велики број предлошких значења која проистичу из разноврсности физичких карактеристика ентитета које предлог повезује у просторној конфигурацији (нпр. Лејкоф 1987); неке анализе, напротив, теже да донекле редукују полисемичност ове врсте речи (нпр. Тајлер и Еванс 2003).

Теоријски оквир истраживања је приказан у петом поглављу ове дисертације. Користи се еклектички приступ у примени когнитивно-прагматичке теорије релеванције (Спербер и Вилсон 1986/1995) и когнитивнолингвистичке теорије принципијелне полисемије (Тајлер и Еванс 2003). Заговорници обе теорије заступају хипотезу о поддетерминацији природних језика не само на реченичном него и на лексичком нивоу, што омогућава приступ предлозима као релативно апстрактним концептуалним схемама које се инференцијално попуњавају. У приказу теорије релеванције највише пажње је посвећено дефинисању когнитивно-комуникативног принципа релеванције, стратегији разумевања, појму *концепта*, прагматичким процесима и посебно инференцијалном формирању концепата *ad hoc*. *Ad hoc* изведени, односно саопштени концепти, формирају се на основу интеракције логичких и енциклопедијских одредница кодираног концепта, контекстуалних информација

и принципа релеванције. У приказу теорије принципијелне полисемије нагласак је на методологији за одређивање основног значења предлога, али и оних засебних, инференцијално изведених у реалном времену.

Предлог over се анализира у шестом поглављу дисертације. Кандидаткиња настоји да редукује полисемичност којом се овај облик одликовао у ранијим радовима, посебно у области когнитивне лингвистике. Као семантички кодирана наводе се три значења, од којих једно представља најзаступљенију просторну конфигурацију атестирану у корпусу – 'основно значење'. Сва кодирана значења представљају просторни, физички однос два ентитета (трајектора и оријентира) из којег, као последица њихове интеракције, проистиче функционални елемент. У сфери физичких релација прагматички се изводе употребе предлога *over* које настају сужавањем (јачањем) појединих елемената концептуалне схеме. У сфери апстрактних релација, међутим, долази до проширивања (слабљења) кодираних елемената концептуалне схеме. До свих инференцијално изведених употреба долази се анализом репрезентативних примера из корпуса. У закључку овог поглавља сумирају се добијени резултати и приказује процентуална заступљеност појединачних значења и употреба у анализираном корпусу. Предлог *over* има три значења – 'основно значење', 'са друге стране' и 'значење рефлексивности', чији функционални елементи су следећи: могућност интеракције између трајектора и оријентира, циљ, стаза и путања. Из наведених кодираних значења инференцијално се изводе остале употребе на основу прагматичких процеса и тумачења исказа према когнитивно-комуникативном принципу релеванције. У сфери физичких релација, инференцијално су изведене четири, а у метафоричној сфери осам употреба.

Предлог under, у седмом поглављу, наводи се као приближан синоним предлога *over*, али са знатно једноставнијим семантичким својствима. Кандидаткиња сматра да овај предлог има само једно значење похрањено у семантичкој меморији – 'основно значење' – код којег је трајектор на вертикално нижој позицији од оријентира, уз могућност њихове интеракције. Из наведене просторне конфигурације и функционалног елемента долази се до свих употреба датог предлога. При томе је неопходно познавати одреднице концепата који су кодирани лексемама у исказу, а посебно предлогом повезаних ентитета, као и инференцијални избор оних контекстуалних премиса које воде ка исправном (тј. намераваном) формирању саопштеног концепта предлога. Долази се до закључка да предлог *under* има две употребе у физичкој сфери – 'кретање испод' и 'покривање' – и четири у апстрактној: 'мање од', 'контрола', 'у оквиру, под утицајем' и 'под називом'.

Осмо поглавље, *Предлог through*, посвећено је предлогу који се од осталих анализираних предлога разликује по томе што укључује постојање оријентира с релевантном унутрашњом структуром. И код овог облика се само једно значење сматра семантички кодираним – 'основно значење' – код којег трајектор са једне стране улази, а са супротне стране излази из оријентира. За наведену просторну конфигурацију везују се следећи функционални елементи: стаза, извор, циљ и кретање. Ови функционални елементи се проширују на апстрактну сферу те посматрани облик има четири непросторне употребе – 'продужена активност', 'временска употреба', 'завршетак активности' и 'средство' – док су у физичкој сфери изведене две употребе: 'са друге стране' и 'насумично кретање'.

У деветом поглављу, *Предлог around*, анализира се последњи члан скупа предлога који су предмет рада ове дисертације. У поређењу с предлозима *over*, *under* и *through*, облик *around* је касније настао и ређе се проучавао. Ипак, дати предлог је развио релативно комплексна значења у домену физичких релација. Према налазима ове анализе, *around* семантички кодира две просторне конфигурације: 'основно значење' и 'насумично кретање или положај'. Из 'основног значења' се инференцијално изводе још две употребе: 'на супротну страну' и 'са друге стране'. Специфичност овог облика је и велика разноликост у карактеристикама ентитета које повезује у 'основном значењу', као и крајња једноставност у метафоричним релацијама. Наиме, само једна употреба је изведена у непросторном домену: 'непрецизан број или количина'.

Закључак је последње текстуално поглавље дисертације. У овом делу се најпре указује на потврђеност почетних хипотеза истраживања, а затим се сумирају резултати који су добијени у оквиру физичких релација истицањем сличности и разлика које су уочене код појединачних значења и употреба датих предлога. Паралеле се повлаче и у сфери метафоричних употреба датих облика. Закључује се да су анализирани предлози показали различит степен семантичке комплексности, али да међу њима постоје сродне предлошке употребе, којима су номинално додељени исти или слични називи. Као најважнији налаз истиче се свођење семантички кодираних предлошких значења на мали број, док се већи број предлошких употреба изводи прагматички, приликом интерпретације исказа. Редукција полисемичности предлога има когнитивну оправданост: само се мали број значења похрањује у семантичкој меморији и тиме не долази до њеног оптерећења.

II Оцена о испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Докторска дисертација Катарине Аксић *Семантика и прагматика предлога у савременом енглеском језику* у потпуности испуњава обим и квалитет у односу на пријављену тему. Остварени су циљеви рада који су у дисертацији постављени, а почетне хипотезе потврђене кроз минуциозну анализу и аргументовану синтезу резултата истраживања. Кандидаткиња је дала детаљан опис семантичко-прагматичких карактеристика предлога који су предмет истраживања, уз разграничавање семантички кодираних елемената од елемената који се инференцијално изводе у комуникативном чину тумачења исказа.

На основу корпусне анализе изабране групе енглеских предлога – *over*, *under*, *through*, *around* – кандидаткиња је убедљиво показала да предлози не кодирају пуне концепте него „про-концепте“ – апстрактне концептуалне схеме које се прагматички попуњавају, да би дале намераване пропозиционе конституенте исказа. Кључна импликација овог налаза је инференцијална изводљивост великог броја употреба предлога, што не спада у домен семантичког (лексичког) кодирања.

Еклектичка теоријско-методолошка перспектива овог истраживања није само специфична него и крајње актуелна у савременим лингвистичким проучавањима разноврсних језичких феномена. Уз истицање додирних тачака когнитивно-прагматичке теорије релеванције и когнитивнолингвистичке теорије

принципијелне полисемије, као својеврсног начина моделирања семантичко-прагматичког интерфејса, кандидаткиња је анализирала примере атестиране у корпусу, уочавајући присуство различитих инференцијалних процеса, међу којима доминира процес формирање концепата *ad hoc*. У претходним истраживањима, дати прагматички процес се махом проучавао на основу анализе тзв. „отворених“ синтаксичких категорија (углавном код именица и, спорадично, код глагола, придева и прилога) мада не и у анализи предлога, који се сматрају релативно „затвореном“ врстом речи. У оквиру теорије релеванције, посебно, предлози нису били у фокусу научно-истраживачког подухвата.

Додатна вредност ове дисертације огледа се и у заснивању аналитичке аргументације на примерима који су ексцерпирани из корпуса, а не на основу хипотетичких исказа који се, стандардно, користе у инференцијално-прагматичким истраживањима.

У формалном смислу, закључујемо да дисертација садржи све неопходне елементе научног рада и да је у потпуности усклађена с насловом.

III Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области и оцена њене оригиналности

Сматрамо да докторска дисертација *Семантика и прагматика предлога у савременом енглеском језику* Катарине Аксић представља значајан допринос засебним научним областима семантике и прагматике енглеских предлога и, посебно, значајан допринос савременим лингвистичким настојањима да се дође до адекватне дескриптивно-експланаторне теорије о језичким феноменима – правац који је познат под именом „семантичко-прагматички интерфејс“ у тумачењу језичких феномена.

Кандидаткиња даје исцрпан преглед релевантне лингвистичке литературе која се директно (општетеоријски или по тематици) односи на проблематику дисертације, а на основу које се може закључити на који су начин семантичке карактеристике предлога раније биле обрађиване. Велики је број радова који се баве предлозима енглеског језика, нарочито њиховим семантичким особеностима из перспективе когнитивне лингвистике, али оваква истраживања изостају из перспективе теорије релеванције. Анализа ове врсте речи на основу тумачења кандидаткиње како применити два теоријско-методолошка приступа језичким феноменима представља новину у анализи предлога.

Добијени резултати несумњиво указују на оригиналност оваквог начина истраживања. Анализирани облици имају изванредан концептуални садржај, али не долази до великог умножавања лексички кодираних значења предлога која би се похранила у меморији. Овим се оставља простор да се многобројне употребе предлога изводе приликом интерпретације исказа у складу са когнитивно-комуникативним принципом релеванције и стратегијом најмањег напора. Велики значај се даје општем, енциклопедијском знању и добром познавању концепата које кодирају остале лексеме у исказу, нарочито ентитети који су предлогом повезани. То није било заступљено у претходним анализама предлога те додатно потврђује оригиналност и научни допринос овог приступа семантичко-прагматичким својствима предлога.

IV Научни резултати докторске дисертације, примењивост и корисност резултата у теорији и пракси и начин презентовања резултата научној јавности

Узимајући у обзир теоријски и емпиријски допринос, али и оригиналност дисертације *Семантика и прагматика предлога у савременом енглеском језику*, очекујемо да ће резултати дисертације имати значајан утицај на будућа проучавања предлога у природним језицима. Комбинујући теорију релеванције с теоријом принципијелне полисемије у анализи изабране групе предлога, Катарина Аксић је потврдила пет хипотеза које наводи на почетку своје дисертације. Такође је остварила и постављене циљеве: одредила је значењске елементе које предлози кодирају, као и оне који су инференцијално изведени. Овим је испуњен основни циљ дисертације – редуковање полисемичности предлога.

Очекујемо да ће резултати докторске дисертације Катарине Аксић иницирати примену теоријско-методолошког оквира дисертације у будућим истраживањима семантичко-прагматичког интерфејса предлога. Несумњиво је да је крајњи циљ формулисање елегантне (дескриптивно-експланаторне) теорије о предлозима која ће своју потврду имати у примени, као што је преводилачка делатност.

V Преглед остварених резултата рада кандидата у одређеној области

Катарина Аксић се у својим досадашњим ауторским и коауторским радовима највише бавила научним областима семантике и прагматике, уз мањи број радова који се односе на анализу дискурса и социолингвистичка истраживања. Неколико радова које је објавила директно припадају области њене докторске дисертације, што указује на тенденцију да напредује као истраживач у овој области. Овде наводимо библиографију оригиналних ауторских и коауторских радова публикованих у категоризованим часописима или у рецензираним зборницима са научних скупова, уз навођење категорије којој сваки појединачни рад припада.

Радови објављени у часописима:

1. Катарина М. Аксић, Аница Р. Радосављевић (2015) „Једно од значења енглеског предлога *over*“, *Наслеђе*, часопис за књижевност, језик, уметност и културу, Филолошко-уметнички факултет, Универзитет у Крагујевцу, година XII, број 30 (ISSN 1820-1768 / UDK 811.111'367.633 / COBISS.SR-ID 115085068), стр. 177-185.

M51

2. Катарина Аксић (2013) „Употреба родно маркираних именица за називе занимања“, *Речи*, Факултет за стране језике, Алфа универзитет у Београду, Београд, година V, бр. 6 (ISSN 1821-0686 / UDK 81'27 / COBISS.SR-ID 155512076), стр. 137-144.

M53

3. Наталија К. Живковић, Катарина М. Аксић (2011) „Значај употребе типова говора и речи јунака у моделовању стварности и наративном структурирању Андрићевих приповедака *Знакови* и *Затворена врата*, *Зборник радова*, Филозофски факултет, Пале, број 13 / I (ISSN 1512-5859 / UDK 811.163.41'367.7 / COBISS.BH-ID 7948294), стр. 539-554.

M51

Радови објављени у тематским зборницима:

1. Аница Р. Радосављевић, Катарина М. Аксић (2015) „Мотивација и ставови студената србистике и англистике према учењу енглеског језика с освртом на питања интегративности, етноцентризма и страха од асимилације”, *Српски језик – од Вука до данас* (Зборник радова са IX међународног научног скупа *Српски језик, књижевност, уметност* одржаног 24-25. октобра 2014. на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу), књига I, Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултет Крагујевац (ISBN 978-86-85991-79-0 / UDK 811.111'243 159.947.5-057.875 (497.11 Крагујевац) / COBISS.SR-ID 218279692), стр. 407 – 415.

M14

2. Катарина М. Аксић (2014) „Енглески предлог *over* и његови еквиваленти у српском језику”, *Вишезначност у језику* (Зборник радова са VIII међународног научног скупа *Српски језик, књижевност, уметност* одржаног 25-26. октобра 2013. на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу), књига I, Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултет Крагујевац (ISBN 978-86-85991-64-6 / UDK 811.111'367.633:811.163.41'367.633 / COBISS.RS-ID 210700300), стр. 411-420.

M14

3. Катарина М. Аксић (2014) „Елементи језика глобализације у политичком дискурсу Вука Јеремића“, *Наука и глобализација* (Зборник радова са научног скупа одржаног на Филозофском факултету Пале од 17. до 19. маја 2013.), књига 8, том 1/1, Универзитет у Сарајеву, Филозофски факултет Пале (ISBN 978-99938-47-58-8 / DOI 10.7251/NSFF 1408259A / COBISS.RS-ID 4271640), стр. 259-267.

M14

4. Катарина М. Аксић (2014) „Сличности и разлике принципијелне полисемије и других когнитивнолингвистичких приступа значењу лексема“, *Савремена проучавања језика и књижевности*, (Зборник радова са V научног скупа младих филолога Србије одржаног 30. марта 2013. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу), година V, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац (ISBN 978-86-85991-60-8 / UDK 81'373.42 811.111'373.42 / COBISS.SR-ID 206008588), стр. 153-159.

M45

5. Катарина М. Аксић, Наталија К. Живковић (2013) „Однос лексема и менталних концепата из перспективе теорије релеванције“, *Савремена проучавања језика и књижевности*, (Зборник радова са IV научног скупа младих филолога Србије одржаног 17. марта 2012. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу), година IV, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац

(ISBN 978-86-85991-50-9 / UDK 811.163.41'373:159.95 811.111'373:159.95 81'23 / COBISS.SR-ID 197524748), стр. 261-266.

M45

6. Катарина М. Аксић (2012) „Семантичка категоризација глагола са префиксом *раз-* и њихови енглески еквиваленти“, *Савремена проучавања језика и књижевности*, (Зборник радова са III научног скупа младих филолога Србије одржаног 12. марта 2011. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу), година III, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, (ISBN 978-86-85991-39-4 / UDK 811.163.41'373.611, 811.163,41'367.625:811.111'367.625 / COBISS.SR-ID 189586188), стр. 481-491.

M45

7. Наталија К. Живковић, Катарина М. Аксић (2012) „Формална семантика неких глаголских времена у српском језику“, *Савремена проучавања језика и књижевности*, (Зборник радова са III научног скупа младих филолога Србије одржаног 12. марта 2011. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу), година III, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац (ISBN 978-86-85991-39-4 / UDK 811.163.41'366.58:81'37 / COBISS.SR-ID 189586188), стр. 213-224.

M45

Учешће на научним скуповима међународног и националног значаја

1. 2014: Аница Р. Радосављевић, Катарина М. Аксић, „Мотивација и ставови студената србистике и англистике према учењу енглеског језика с освртом на питања интегративности, етноцентризма и страха од асимилације“, *Српски језик – од Вука до данас*, IX међународни научни скуп *Српски језик, књижевност, уметност* одржан 24-25. октобра 2014. на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу.
2. 2013: Катарина М. Аксић, „Енглески предлог *over* и његови еквиваленти у српском језику“, *Вишезначност у језику*, VIII међународни научни скуп *Српски језик, књижевност, уметност* одржан 25-26. октобра 2013. на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу.
3. 2013: Катарина М. Аксић, „Сличности и разлике принципијелне полисемије и других когнитивнолингвистичких приступа значењу лексема“, *Савремена проучавања језика и књижевности*, V научни скуп младих филолога Србије одржан 30. марта 2013. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу.
4. 2013: Катарина М. Аксић, „Елементи језика глобализације у политичком дискурсу Вука Јеремића“, *Наука и глобализација*, научни скуп одржан на Филозофском факултету Пале од 17. до 19. маја 2013., Универзитет у Сарајеву, Филозофски факултет Пале.
5. 2012: Катарина М. Аксић, Наталија К. Живковић, „Однос лексема и менталних концепата из перспективе теорије релеванције“, *Савремена проучавања језика и*

књижевности, IV научни скуп младих филолога Србије одржан 17. марта 2012. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу.

6. 2011: Катарина М. Аксић, „Семантичка категоризација глагола са префиксом *раз-* и њихови енглески еквиваленти“, *Савремена проучавања језика и књижевности*, III научни скуп младих филолога Србије одржан 12. марта 2011. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу.

7. 2011: Наталија К. Живковић, Катарина М. Аксић, „Формална семантика неких глаголских времена у српском језику“, *Савремена проучавања језика и књижевности*, III научни скуп младих филолога Србије одржан 12. марта 2011. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу.

Катарина Аксић је објавила три рада у категорисаним научним часописима: два у часописима категорије М51 и један у категорији М53. Објавила је седам радова у зборницима са научних скупова: три у зборницима категорије М14 и четири у категорији М45. Представила је своје радове на седам научних скупова.

За докторску дисертацију Катарине Аксић посебно су значајни радови у којима се бавила предлошким значењима и радови у којима је разматрала перспективе теорије релеванције и теорије принципијелне полисемије.

VI Закључак и препорука

Докторска дисертација *Семантика и прагматика предлога у савременом енглеском језику* представља оригиналан научни рад чији се научни допринос, пре свега, огледа у потпуно новом приступу питањима семантике и прагматике предлога. Сматрамо да је надахнутим комбиновањем когнитивно-прагматичке теорије релеванције и когнитивнолингвистичке теорије принципијелне полисемије кандидаткиња дошла до резултата, које је изложила јасно и систематично, испуњавајући при томе постављене циљеве. Такође је евидентно кандидаткињино добро познавање литературе из области дисертације, критички став према литератури, али и добро владање методологијом изабраних теоријских приступа. Овим научним радом постављају се основе за будуће анализе семантичко-прагматичких својстава предлога у назначеном смеру.

Комисија, стога, са задовољством предлаже Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу да прихвати овде образложену позитивну оцену о докторској дисертацији Катарине Аксић под насловом *Семантика и прагматика предлога у савременом енглеском језику* и докторанткињи одобри усмену одбрану пред комисијом која и потписује овај извештај.

Крагујевац, 1. септембар 2017. год.

КОМИСИЈА:

- 1) Др Тијана Ашић, редовни професор Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, ужа научне области – *Француски језик и Теоријске језичке дисциплине*

Тијана Ашић

- 2) Др Савка Благојевић, редовни професор Филозофског факултета у Нишу, ужа научна област – *Англистика*

Савка Благојевић

- 3) Др Катарина Расулић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду, ужа научна област – *Англистика* (избор у звање ван. проф. 20. 06. 2017. год.)

Katarina Rasulic